

MODERNIZAREA ȘI DIVERSIFICAREA SERVICIILOR BIBLIOTECII AAP PRIN IMPLEMENTAREA PROIECTELOR INTERNAȚIONALE

MODERNIZATION AND DIVERSIFICATION OF ACADEMY OF PUBLIC ADMINISTRATION LIBRARY SERVICES BY IMPLEMENTATION OF INTERNATIONAL PROJECTS

DOI: 10.5281/zenodo.3707620

CZU: 027.7:021.2

Rodica SOBIESKI-CAMERZAN,
șef Direcție informare și documentare/Biblioteca,
Academia de Administrare Publică

SUMMARY

The article briefly presents the results obtained by the Scientific Library of the Academy of Public Administration following the implementation of two European projects: „Support services for the library network: modernization of libraries in Armenia, Moldova and Belarus through the development of library staff and library reform (LNSS), The Erasmus + program and the project „Modernization of the services of the university libraries of Moldova”, financed by the Norwegian Program of Cooperation with Eurasia in the field of higher education, realized in partnership between ASEM and the University of Bergen, Norway, Transilvania University of Brasov, Romania and 18 libraries from the Republic of Moldova.

Keywords: *modernization of the university library, project, information, modern services, information resources and services, information literacy, dissemination, library promotion.*

REZUMAT

Articolul prezintă succint rezultatele obținute de către Biblioteca Științifică a Academiei de Administrare Publică în urma implementării a două proiecte europene: „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecii (LNSS), Programul Erasmus+ și proiectul „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, finanțat de către Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, realizat în parteneriat între ASEM și Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea Transilvania din Brașov, România și 18 biblioteci din Republica Moldova.

Cuvinte-cheie: *modernizarea bibliotecii universitare, proiect, informație, servicii moderne, resurse și servicii informaționale, cultura informației, diseminare, promovarea bibliotecii.*

Dezvoltarea unei bibliotecii universitare moderne se caracterizează printr-o creștere a vitezei schimbărilor care au loc în spațiul informațional, sistemul educațional și comunicarea științifică.

În ultimii ani, datorită implementării tehnologiilor informaționale și de telecomunicații, creșterea concurenței pe piața serviciilor educaționale, globalizarea științei și educației, apariția proiectelor științifice etc., în învățământul superior în ansamblu, precum și în activitățile bibliotecilor universitare, se pot observa schimbări semnificative.

Direcțiile moderne ale activităților bibliotecilor sunt influențate de impactul mediului tehnologic și social extern, schimbările în domeniul comunicațiilor științifice, educația, modernizarea sistemelor de gestionare a datelor etc.

Actualmente, o bibliotecă modernă este parte indispensabilă a spațiului educațional, fiind suportul de bază al procesului de instruire și cercetare. Rolul bibliotecii universitare sporește în legătură cu transformările și modernizările care se realizează la moment în societate, dar și din motivul evoluției furtunoase a tehnologiei informației și comunicațiilor electronice, care au schimbat radical mediul informațional, oferind noi oportunități și generând, totodată, noi provocări pentru biblioteci. Implementarea și utilizarea eficientă a tehnologiilor informaționale moderne în activitatea bibliotecilor necesită soluționarea unui spectru divers de probleme, începând cu cele conceptuale, tehnologice, organizaționale și terminând cu dezvoltarea profesională a personalului de bibliotecă și formarea utilizatorilor. Biblioteca, astăzi, trebuie să aibă o viziune generală asupra surselor de informare, tehnicilor de informare, sistemelor de transfer a informației și a serviciilor de informare. Astfel, biblioteca universitară trebuie să

ia toate măsurile posibile pentru a facilita accesul la informație, a aduna și difuza informație cât mai calitativă și completă.

Bibliotecile universităților din Moldova își modernizează activitățile, ținând cont de schimbările dinamice constante din societate, educație, în domeniul comunicațiilor și informațiilor. Astăzi, este posibil să vorbim despre rolul primordial al bibliotecilor universitare în procesul de satisfacere a necesităților de informare ale comunității ca sursă de formare și furnizare de resurse documentare și informaționale.

Astfel, după cum afirmă profesorul Ion Stoica, „Mediul info-documentar este generos, are un imens potențial formativ” [1]. Biblioteca universitară este o astfel de instituție care, prin funcțiile sale, vine să îndeplinească rolul universității, acela de a forma, a educa, a perfecționa. Dacă prin diseminarea conținuturilor, biblioteca îndeplinește misiunea principală de a informa, atunci prin implicarea în derularea unor importante evenimente culturale se definește ca agent cultural. Adicional, iar prin furnizarea complementară a pregătirii de specialitate bibliologică și prin asistarea în procesele de cercetare, valența bibliotecii sporește, devenind furnizor de formare și suport al cercetării.

Astfel, biblioteca modernă este o bibliotecă dotată cu echipament tehnic modern care implementează cele mai noi inovații în domeniul științei și tehnologiei, devenind o parte integrantă a infrastructurii educaționale și științifice a instituției de învățământ.

Pentru Biblioteca Academiei de Administrare Publică ultimul deceniu este deceniul marilor schimbări orientate spre modernizarea și crearea de noi informații - produse și servicii de bibliotecă, unități structurale, introducerea de noi metode și forme de prelucrare și

difuzare a informației, aplicarea de noi tehnologii moderne de bibliotecă. Biblioteca își ajustează activitatea spre satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor prin schimbarea gamei de servicii, care este însoțită de o schimbare în tehnologia de producție, de organizare, întreținerea, schimbarea întregului mediu de bibliotecă. „În aceste condiții apare cultura informației, care își propune să învețe utilizatorii să cunoască și să stăpânească întreaga strategie legată de utilizarea informației. Astfel, prin cultura informației putem contribui la consolidarea cunoștințelor, la crearea de deprinderi noi, adaptarea la noi tehnologii, dar și la progresul cercetării științifice și la pregătirea generației viitoare” [2].

Unul dintre cele mai eficiente concepte de dezvoltare și modernizare implementat în activitatea bibliotecii este managementul proiectului, care are drept scop adaptarea activității acesteia la standardele internaționale ale instituției info-bibliotecare. Elaborarea și implementarea proiectelor oferă modalități moderne, flexibile de organizare și funcționare a instituției info-documentare, având drept scop adaptarea la schimbările mediilor interne și externe, instruirea personalului în scopul realizării obiectivelor stabilite. Realizarea schimbărilor majore în activitatea bibliotecii Academiei de Administrare Publică se datorează în mare parte implementării ultimelor proiecte internaționale.

Modernizarea bibliotecilor universitare impune orientarea la dimensiunea informațională a spațiului european care inserează următoarele componente: coordonarea și cooperarea eforturilor în facilitarea accesului la informație; elaborarea și implementarea unor politici strategice privind formarea culturii informației; mobilitatea și instruirea bibliotecarilor.

„Proiectele sunt orientate spre atingerea obiectivelor propuse, fiind caracterizate prin dinamism și complexitate. Orice proiect, inclusiv cele finanțate de Uniunea Europeană, urmărește sprijinirea politicilor finanțatorilor în atingerea obiectivelor stabilite. Prin implementarea oricărui proiect se dorește dezvoltarea regiunilor și atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă. La momentul actual, proiectele reprezintă o modalitate de supraviețuire a bibliotecilor, generând efecte asupra organizațiilor care le implementează, asupra factorilor interesați” [3].

Astfel, în perioada 2015-2019, Biblioteca AAP a beneficiat de 2 proiecte internaționale ce au condus la reformarea și modernizarea bibliotecii:

1. „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: reformarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin instruirea personalului și reformarea bibliotecilor (LNSS)” (2015-2018), ce a avut ca scop principal consolidarea și modernizarea bibliotecilor, îmbunătățirea nivelului de competențe și abilități a personalului de bibliotecă în instituțiile de învățământ superior din Armenia, Republica Moldova și Belarus. Proiectul s-a desfășurat în cadrul Programului Erasmus+ „Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior” și finanțat de către Comisia Europeană [4].

2. „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, realizat în parteneriat între ASEM și Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea Transilvania din Brașov, România și 18 biblioteci din Republica Moldova, inclusiv Biblioteca Academiei de Administrare Publică. Activitatea principală în cadrul acestui proiect a fost consolidarea capacității

bibliotecarilor și prin ei a cadrelor didactice și a studenților din instituțiile de învățământ superior [5].

Prin implementarea proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova” au fost urmărite un șir de obiective specifice, cum ar fi crearea parteneriatelor instituționale puternice și de durată printr-o colaborare academică între instituțiile de învățământ superior din Norvegia și din țările cooperante, colaborarea regională între instituțiile de învățământ superior din țările partenere în proiect, dezvoltarea și punerea în aplicare a programelor de studiu care sunt considerate relevante pentru nevoile bibliotecilor din Republica Moldova, dezvoltarea educației bazate pe cercetare și orientată spre internaționalizare în instituțiile din țările care participă la proiect, în special în domeniul culturii informației; îmbunătățirea managementului universitar, inclusiv punerea în aplicare a reformelor legate de procesul de la Bologna, valabil și pentru bibliotecile universitare. Rolul major al acestui proiect este schimbarea, producerea și distribuirea cunoștințelor, iar prin ele modernizarea produselor și serviciilor de bibliotecă.

Modernizarea bibliotecilor universitare impune orientarea la dimensiunea informațională a spațiului european care inserează următoarele componente: coordonarea și cooperarea eforturilor în facilitarea accesului la informație; elaborarea și implementarea unor politici strategice privind formarea culturii informației; mobilitatea și instruirea bibliotecarilor pentru dezvoltarea de biblioteci inovatoare ca suport pentru educație și învățare continuă.

Astfel, prin implementarea acestor două proiecte, biblioteca și-a propus să promoveze inovația în dezvoltarea profesională a personalului de bibliotecă,

reformarea cuprinzătoare a bibliotecii prin dezvoltarea abilităților personalului, a serviciilor de informare, a accesului la resursele naționale și internaționale de informații, crearea de rețele și parteneriate între biblioteci.

În ambele proiecte, partenerii au colaborat și au diseminat cunoștințe pentru toate bibliotecile universitare partenere. Activitatea principală a fost consolidarea capacității bibliotecarilor și prin ei a cadrelor didactice și a studenților din instituțiile de învățământ superior prin dezvoltarea competențelor de utilizare a informațiilor pentru studiu și cercetare. Prin intermediul activităților de instruire, atelierelor de lucru și a școlilor de vară, comunitatea bibliotecarilor universitari din Moldova și din țările partenere în proiect au creat un spațiu pentru dezbateri profesionale și schimb de experiență, și, astfel, au dezvoltat rețele interne în domeniul servirii informaționale. Comunicarea prin intermediul paginii web a proiectelor a sprijinit, de asemenea, funcționarea eficientă a rețelelor atât interne, cât și internaționale. În același timp, diseminarea informației privind activitățile din cadrul proiectelor la conferințele internaționale, vizita de studiu în bibliotecile universitare din Norvegia, Germania, Grecia, Irlanda, Belarus și training-urile susținute de către experți internaționali au oferit bibliotecarilor Academiei acces la rețeaua internațională de biblioteci, favorizând astfel consolidarea cunoștințelor și competențelor profesionale prin schimbul de experiență și bune practici de implementare și prestare a serviciilor moderne de bibliotecă.

În cadrul proiectului LNSS biblioteca a fost instruită în scopul consolidării managementului, capacităților de inovare și accesibilitate în biblioteci prin planificare strategică și de elaborare a po-

liticilor. Astfel, s-a urmărit modernizarea instituțiilor de învățământ superior prin implementarea unui program inovator de formare ca parte a unui curriculum ce încorporează o suită de module relevante și moderne de dezvoltare a personalului de bibliotecă. De asemenea, au fost dezvoltate și implementate programe de formare a abilităților de cercetare în biblioteci pentru a ajuta utilizatorii să identifice, să localizeze, să evalueze și, în mod eficient și etic, să utilizeze informațiile în viața de zi cu zi pentru învățarea continuă și economia bazată pe cunoaștere. Prin urmare, au fost realizate o serie de activități de instruire a bibliotecarilor cu implicarea tuturor părților interesate în schimbul de experiență. Acest lucru a influențat calitatea învățământului superior și a cercetării științifice. Bibliotecarii cunosc mai bine limba engleză și consolidează comunicarea în cadrul rețelelor create atât în Republica Moldova, cât și peste hotarele ei.

Pe parcursul implementării proiectelor bibliotecile participante au formulat misiuni, viziuni, valori, au elaborat strategii și politici de dezvoltare instituțională, programe de promovare a resurselor, produselor, serviciilor (cu elemente noi de promovare precum tutoriale video educative etc.). Instruirile din cadrul trainingurilor, atelierelor, workshopurilor, școlilor de vară din România, întâlnirilor de proiect, vizitelor de informare și documentare, schimbul de experiență etc., au avut un impact pozitiv asupra dezvoltării și consolidării competențelor profesionale ale bibliotecarilor. Ulterior, competențele obținute au fost aplicate în practică în fiecare bibliotecă participantă în proiect și, după cum a menționat S. Ghinculov, doctor, coordonator al proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, „...acest proiect are potenția-

lul de a îmbunătăți activitatea bibliotecilor universitare din țară. Modul în care acțiunile de instruire sunt structurate este foarte convingător și pare a fi importantă pentru ca partenerii să participe la cercetarea internațională...” [6].

Impactul proiectelor internaționale asupra Bibliotecii Academiei de Administrare Publică a fost demonstrat prin crearea produselor și serviciilor noi cu impact durabil asupra comunității academice:

- în urma dezvoltării profesionale a bibliotecarilor au fost implementate o gamă largă de servicii moderne, cum ar fi cultura informației, biblioteca digitală, întreabă bibliotecarul; propuneri pentru achiziții, expoziții tematice on-line; diseminarea selectivă a informației; elaborarea și difuzarea buletinelor informative privind achiziții recente; acces la baze de date;

- pentru a facilita accesul la serviciile, resursele și produsele bibliotecii a fost modificat și actualizat site-ul Bibliotecii AAP în conformitate cu rigorile standardelor internaționale din domeniu și necesitățile de informare ale utilizatorilor, astfel site-ul devenind o platformă pentru a facilita accesul la resursele, produsele, serviciile informaționale ale bibliotecii [7];

- în urma competențelor obținute în cadrul activităților de instruire privind elaborarea strategiei de dezvoltare a bibliotecii universitare, desfășurate de către Asociația Obștească Centrul Pro Comunitate, a fost elaborată Strategia de dezvoltare a Bibliotecii AAP 2017-2020, aprobată în cadrul ședinței Senatului AAP din 19 octombrie 2017. Scopul strategiei a fost determinat de procesul de instruire, cercetare și dezvoltare profesională din cadrul AAP, accentual fiind pus pe modernizarea serviciilor informaționale ale bibliotecii și folosirea

eficientă a resurselor informaționale [8];

- în scopul modernizării serviciilor Bibliotecii AAP au fost amenajate spații fizice și virtuale noi în conformitate cu standardele internaționale (sală multimedia, spații pentru lucru individual și de recreare pentru echipă);

- ca urmare a activităților de instruire și consolidare a cunoștințelor din cadrul ambelor proiecte a fost actualizat cursul „Cultura informației pentru bibliotecari, pentru funcționarii publici participanți la cursurile de dezvoltare profesională, pentru masteranzii și doctoranzii Academiei;

- prin instalarea și adaptarea la specificul bibliotecii a sistemului integrat de bibliotecă Koha a fost creat catalogul electronic al bibliotecii, efectuându-se transferul în mediul electronic a activităților care alcătuiesc fluxul de prelucrare a colecțiilor, constituirea bazei de date bibliografice proprii (catalogul electronic) și furnizarea accesului la distanță a acestuia [9];

- cu suportul financiar al ambelor proiecte a fost lărgit accesul la resurse informaționale în acces deschis prin abonarea la un șir de prestigioase baze de date internaționale, cum ar fi EBSCO, abonate în cadrul proiectului LNSS, Clarivate Analytic, Taylor & Francis, Cambridge University Press, Sage research methods. În așa mod, Biblioteca a obținut utilizarea eficientă a resurselor și serviciilor informaționale moderne [10];

- datorită colaborărilor și parteneriatelor formate în cadrul ambelor proiecte a fost amplificat schimbul de experiență în explorarea dezvoltării și introducerii serviciilor inovatoare în bibliotecă, în special, a serviciilor on-line și a Accesului Deschis la informația științifică, elaborarea și implementarea unei strategii digitale și electronice pentru îmbunătățirea serviciilor electronice de bibliotecă.

- prin realizarea unei cercetări sociolo-

gice cantitative, susținute de către Centrului Pro Comunitate, au fost identificate tendințele de dezvoltare a Bibliotecii APAM pe termen lung în condițiile mediului informațional concurențial. Astfel a fost identificată caracteristica bibliotecii viitorului bazată pe opiniile a două categorii de respondenți: bibliotecari și utilizatori (studenți și cadre didactice) și abordate ideile pe blocuri: spațiile, personalul bibliotecii, resursele informaționale, serviciile prestate, rolul bibliotecii în dezvoltarea învățământului și cercetării academice;

- a sporit substanțial vizibilitatea bibliotecii prin elaborarea și implementarea programului de promovare a acesteia: informarea mediatică (articole în buletine informative din presa de specialitate, interviuri etc.), informarea în cadrul reuniunilor profesionale, asigurarea vizibilității în rețelele de socializare, feedback de la utilizatorii finali, de la alte părți interesate, de la colegi, de la factorii de decizie.

- în scopul promovării noii paradigme a Accesului Deschis și diseminarea rezultatelor cercetărilor științifice din cadrul AAP, a fost elaborată și aprobată în cadrul Senatului „Politica Instituțională a Academiei de Administrare Publică privind Accesul Deschis la Informație” (12 decembrie 2017) și „Regulamentul de organizare și funcționare a Repozitoriului Instituțional AAP (25.02.2018) [11]. Prin aplicarea software specializat de bibliotecă Dspace a fost creat Repozitoriul instituțional AAP „IR - APAM”, care oferă Acces Deschis la conținutul lucrărilor didactice și științifice elaborate sub egida Academiei [12];

- pentru a facilita utilizarea serviciului de autoarhivare, pentru cercetătorii Academiei a fost elaborat tutorialul video: „Autoarhivarea în Repozitoriul Instituțional AAP” [13].

- în aceeași perioadă a fost aprobată Politica Accesului Deschis al revistei

științifico-metodice „Administrarea Publică” și Indexarea acesteia în baza de date DOAJ (Directory of Open Access Journals), 16 iunie 2016.

- în scopul elaborării unui instrument practic în constituirea unei colecții coerente și calitative în domeniul științelor administrative, în corespundere cu programele de instruire și cercetare, în cadrul proiectului LNSS a fost elaborată „Politica de dezvoltare a colecției Bibliotecii Științifice a Academiei de Administrare Publică”, aprobată în cadrul ședinței Senatului AAP din 18.10.2018 [14].

- în scopul promovării Accesului Deschis la informația științifică, Biblioteca AAP se înscrie în această mișcare globală prin organizarea diverselor activități pentru comunitatea Academiei în cadrul Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis, care se desfășoară în fiecare an în luna octombrie.

- „Ziua Națională de Sensibilizare privind Biblioteca (ZNS)” este evenimentul lansat în cadrul proiectului LNSS, având ca scop promovarea resurselor informaționale și a serviciilor de bibliotecă, implicând participarea instituțiilor din învățământ de toate nivelurile. Prin activitățile desfășurate în cadrul ZNS se urmărește creșterea gradului de conștientizare a rolului și funcțiilor bibliotecilor în instituțiile de învățământ: universități, licee, școli generale, colegii, școli profesionale, biblioteci teritoriale. Ziua Națională de Sensibilizare va continua să fie organizată timp de 10 ani, la care vor participa și bibliotecile din Sistemul Național de Biblioteci, reprezentanții autorităților publice locale și centrale, reprezentanții societății civile [15].

În urma implementării proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecare academice în Moldova” și a proiectului LNSS, bibliotecarii Academiei de Administrație

Publică, sunt mai bine pregătiți pentru implementarea bibliotecii moderne. „Bibliotecarii vor avea abilități mai bune în limba engleză și își vor consolida rețelele, atât în interiorul, cât și în afara Moldovei. Publicul larg va înțelege mai bine importanța bibliotecilor” [16].

Obținând acces la noi baze de date prestigioase, Biblioteca AAP a înregistrat schimbări pozitive în utilizarea eficientă a resurselor și serviciilor informaționale. Accentul este pus pe formarea competențelor digitale, participarea la crearea și dezvoltarea conținutului științific digital instituțional, promovarea rezultatelor cercetărilor la nivel național și internațional, participarea la proiecte și dezvoltarea parteneriatelor naționale și internaționale.

Toate activitățile desfășurate în cadrul proiectelor au avut impact pozitiv în procesul studiilor și cercetării, vizibilității cercetărilor științifice, îmbunătățirii culturii informației, utilizarea aplicațiilor noi, tehnologiilor informaționale, acceptând un nou ritm al schimbărilor sub presiunea schimbărilor globale.

Biblioteca Științifică a Academiei de Administrare Publică caută noi modalități de a pune în aplicare funcțiile în condițiile unei noi creșteri continue și constante a proceselor economice și sociale, fiind combinate cu tradiții în continuă transformare și inovații constante în domeniul culturii.

În acest sens, sunt viabile declarațiile reprezentanților bibliotecilor despre viitor, precum că viitorul bibliotecii este determinat de factorul uman, că fără un bibliotecar profesional și creativ nu va exista o bibliotecă de succes, nu va exista un utilizator cu un înalt grad de pregătire în domeniul culturii informației, că biblioteca va rămâne un promotor al culturii spirituale” [17].

BIBLIOGRAFIE

1. Stoica, Ion. Criza în structurile infodocumentare. Sensuri și semnificații contemporane, Constanța, Ex Ponto, 2001, p. 84-85. ISBN 973-8227-08-9.
2. Repanovici, Angela. Cultura informației. În: Tratat de biblioteconomie / coord. gen.: prof. Univ. Mircea Regneală. București: Editura ABR, 2017, vol. 3, p. 479-517. ISBN 978-606-93535-4-7.
3. Harconița, Elena, Sobieski-Camerzan, Rodica. (2017) Efectele proiectelor internaționale asupra bibliotecilor academice și Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile In: Simpozionul Național Anul Bibliologic 2016, 27 martie 2017. În: <https://www.slideshare.net/rmbiblioteci/elena-harconia-rodica-sobieski-camerzan>
4. Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: reformarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin instruirea personalului și reformarea bibliotecilor (LNSS) (2015-2018). În: <https://lnss-projects.eu/amb/>; <http://www.aap.gov.md/biblioteca/article/library-network-support-services-lnss#> (accesat la 28 noiembrie 2019).
5. Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova (2016-2019). În: <http://www.aap.gov.md/biblioteca/article/proiectul-%E2%80%9Emodernizarea-serviciilor-bibliotecilor-universitare-din-moldova%E2%80%99D>; <https://newinformationsservices.wordpress.com/> (accesat la 28 noiembrie 2019).
6. Ghinculov, Silvia. (2019) Dezvoltarea durabilă a serviciilor informaționale pentru bibliotecile din mediul academic. / Conferința de finalizare a proiectului „Modernizarea serviciilor Bibliotecilor universitare din Moldova”, Chișinău, 25 iunie 2019. În: <https://newinformationsservices.files.wordpress.com/2019/07/silvia-ghinculov.pdf> (accesat la 28 noiembrie 2019).
7. Biblioteca Științifică a Academiei de Administrare Publică. În: <http://aap.gov.md/biblioteca/> (accesat la 28 noiembrie 2019).
8. Strategia de dezvoltare a Bibliotecii AAP 2017-2020. Chișinău, 2017. În: http://aap.gov.md/biblioteca/sites/default/files/Strategia%20Bibliotecii%20Stiintifice%20AAP_final.pdf (accesat la 28 noiembrie 2019).
9. Biblioteca științifică AAP: catalogul electronic OPAC. În: <http://aap.gov.md/biblioteca/ro/article/catalog-electronic> (accesat la 28 noiembrie 2019).
10. Biblioteca Științifică AAP: Baze de date. În: <http://aap.gov.md/biblioteca/ro/article/baze-de-date-0> (accesat la 28 noiembrie 2019).
11. Politica Instituțională a Academiei de Administrare Publică privind Accesul Deschis la Informație. Chișinău, 12 dec. 2017. În: <http://aap.gov.md/biblioteca/sites/default/files/Scan.pdf> (accesat pe 28 noiembrie 2019).
12. Repozitoriul instituțional AAP = Institutional Repository of the Academy of Public Administration „IR APA”. În: <http://dspace.aap.gov.md/> (accesat la 28 noiembrie 2019).
13. Autoarhivarea în Repozitoriul Instituțional AAP: Ghid. Chișinău, 2018. În: <https://www.youtube.com/watch?v=smPajZ8Dgpl> (accesat la 29 noiembrie 2019).
14. Politica de dezvoltare a colecției Bibliotecii Științifice AAP, Chișinău, 2018. În: <http://aap.gov.md/biblioteca/ro/article/politica-de-dezvoltare-colec%C8%9Biilor-bibliotecii-%C8%99tiin%C8%9Bifice-academiei-de-administrare-public%C4%83> (accesat la 27 noiembrie 2019).

15. Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci. Ziua Națională de Sensibilizare. În: <http://aap.gov.md/biblioteca/article/ziua-na%C8%9Bional%C4%83-de-sensibilizare-0> (accesat la 29 noiembrie 2019).

16. Landøy, Ane. (2019) Modernization of academic library services in Moldova: Sustainable partnership: Conferința de finalizare a proiectului , Modernizarea serviciului bibliotecilor universitare din Moldova, Chișinău, 25 iunie 2019. În: <https://newinformationsservices.files.wordpress.com/2019/07/ane-landc3b8y.pdf> (accesat la 28 noiembrie 2019).

17. Тенденции развития библиотек в информационном обществе. În: <https://myfilology.ru/193/tendenczii-razvitiya-bibliotek-v-informaczionnom-obshhestve/>

Prezentat: 29 noiembrie 2019.

E-mail: sobieskirodica@mail.ru